

Oponentský posudek diplomního projektu
Posluchač Jiří Bláha
Projekt: Regenerace ostrova Štvanice v Praze.
Autor posudku ing.arch. Jan Líman
V Praze dne 28.5.2012.

1. urbanizmus
2. architektura
3. závěr

ad 1 urbanizmus

Urbanistická studie řeší rozsáhlé území vltavského ostrova Štvanice. Současné území je dosti zanedbané ale má velký potenciál pro další vývoj města. Území je ohraničeno řekou a dopravní situace předurčuje jeho dělení na tři části. Západní část od konce ostrova až po Hlávkův most, střední část od Hlávkova mostu až po Negrelliho viadukt a východní část od viaduktu ke konci ostrova.

Autor správně diferencuje zmíněné části i funkčně: v západní části obnovuje v nové formě tradiční funkci „bruslařsko hokejovou“, ve střední části koncentruje tenisové aktivity a východní část věnuje oddychové zeleni. Ostatně zeleň hraje důležitou roli i v ostatních segmentech ostrova.

Co znamená „bruslařsko – hokejová funkce: obnova devastované funkcionalistické kavárny a vybudování nové otevřené lední plochy s menší plochou pro děti včetně příslušného zázemí. Do střední (tenisové) části navrhuje autor přesunout otevřené kurty z části východní a dále navrhuje zastřešit centrální dvorec pohyblivou (skládací) konstrukcí.

Autor pečlivě dokumentuje příslušné partie územního plánu (dnes platného). Z dokumentace vyplývá, že navrhované řešení v podstatě je v souladu s ÚP s výjimkou dvou věcí: skupina otevřených tenisových dvorců z východní části je přesouvána do „nezastavitelného“ území části středové. Podle mého soudu by tuto změnu mohl stavební úřad akceptovat vzhledem k tomu, že recipročně se ve východní části zmenší plocha zastavitelná ve prospěch zeleně.

Druhý nesoulad je v oblasti výškové regulace – území s centrálním dvorcem má dle ÚP limit pět nadzemních podlaží (cca 15m). To samo o sobě není logické, protože jen tribuny centrálního dvorce tuto výšku podstatně převyšují již dnes a případné zastřešení by nešlo realizovat vůbec. Asi bude jednodušší než tribuny zbořit vyjednat výjimku z ÚP.

Hodnotné stavby autor v areálu ponechává, to podle mne odpovídá realitě.

Dopravní řešení: Autor řeší jednotlivé druhy dopravy na zvláštních výkresech. Hromadná městská doprava: aby mohly vzniknout tramvajové zastávky přímo na ostrově (což by bylo jistě žádoucí) navrhuje autor totálně změnit dopravní systém na Hlávkově mostě – v centrální ose by byly čtyři jízdní pruhy (dva tam dva zpět) a tramvaje by měly svá tělesa po obvodě oněch čtyř proudů. Takové řešení by ovšem mělo fatální důsledky na střední partii severojižní magistrály a z hlediska ekonomického se mi jeví jako nereálné. Krom toho odbočování na ostrov bez odbočovacího pruhu přes tramvajové těleso a cyklostezku se mi zdá krkolomné a nebezpečné a v době návalu téměř nemožné. Chvályhodný je návrh cyklistické dopravy i systému pěších cest.

Parkování: autor navrhuje vybudovat v zemním valu pod magistrálou parkovací dům a dále využívat pro parkování prostory pod Hlávkovým mostem. Bohužel autor ani ve zprávě ani ve výkresech neuvádí kapacitní údaje o parkování, ačkoli jsou z hlediska funkčnosti území mimořádně důležité.

Body, které by byly vhodné k další diskusi o urbanizmu jsou následující:

- Nejsem si jist, zda navrhovaná totální změna dopravní koncepce na Hlávkově mostě má šanci na smysluplné řešení. Ostatně ani zastávka MHD, kvůli které by se to provádělo, nebude zvlášť bezpečná (obtékána z jedné strany tramvajemi a z druhé cyklisty).
- Myslím si, že otázce parkování by měla být věnována větší pozornost.

Ad 2. Architektura

Práce je pojata spíše jako studie urbanistická, vlastní architektuře je věnována pouze malá část řešení v západní třetině ostrova.

Autor se snaží vrátit místu historického „zimáku“ jeho původní smysl v nové formě. Dnes stojící stavbu původní kavárny hodlá rekonstruovat na její původní funkci, bohužel nikde nedokladuje architektonické řešení tohoto bohublého úmyslu. To je velká škoda, stavba je cennou funkcionalistickou památkou, její stav je tristní.

Za kavárnou, na místě demolice původního stadionu, navrhuje autor otevřené ledové plochy a objekt šaten. Šatny navrhuje bez oken, což je možné. Nicméně si myslím, že by autor mohl uvážit okenní kompozici z důvodů ryze architektonických. V dispozici se mi nezdá příliš praktické, že všichni návštěvníci pro použití WC musí přes šatnu. Nepříliš racionální se mi zdá řešení stavby při nebezpečí záplav. Celý šatnový blok by byl opatřen pontony a v případě vyššího stavu Vltavy by stoupal spolu s hladinou. Statické a technické konsekvence tohoto nápadu autor neřeší. Aby stavba neuplavala, jsou navrženy masivní kotevní pylony, které navíc autor zapomněl do půdorysu nakreslit. Nepochybně jsou známy racionálnější a levnější způsoby jak čelit povodni, při akceptování idey plovoucího domu se

nabízí otázka, zda by nebylo racionálnější navrhnout vyzkoušenou technologii lodního stavitelství, loď by navíc mohla být pronajímána pro různá místa jako plovoucí příslušenství. Plovoucí šatny vnímám tedy jako zajímavý nápad, jehož technické dořešení by pravděpodobně prokázalo jeho nereálnost a ekonomickou iracionalitu.

Další dominantní prvek celého ostrova představuje zastřešení centrálního tenisového dvorce. Autor navrhuje odvážnou nafukovací rámovou konstrukci. Nejsem specialistou na sportovní stavby a přiznám se, že s podobnou konstrukcí jsem se nikde nesetkal. Představa, že by na cca šedesátimetrové rozpětí (v celé práci není bohužel jediná kóta) fungoval nafouknutý rám (a byl by ještě pojízdný) se mi nejeví jako příliš pravděpodobná. Škoda, že autor svou představu blíže technicky nespecifikoval, nebo nenavrhl nějakou ověřenou konstrukci, příkladů je ve světě habaděj (Wimbledon). Takto navržené zastřešení působí po realizační stránce dost nereálně. Navíc jeho architektonické vyznění se mi v kontextu celého ostrova jeví jako příliš masivní až „humpolácké“.

Ad 3. Závěr

Práce je velmi dobře dokladována po stránce historie území i jednotlivých staveb, je pečlivě doprovázena příslušnými pasážemi územního plánu, a po grafické stránce je mimořádně kvalitní. Námitky oponenta viz výše.

Cíl diplomní práce, který si autor předsevzal (vytvořit kvalifikovaný názor mladé generace na funkční náplň ostrova) byl podle mého názoru splněn.

DOPLNĚK

Pan Bláha mi dodatečně ukázal několik variant řešení, která ilustrují průběh celé diplomní práce a vývoj tvůrčího procesu a která nebyla součástí portfolia. Tento vývoj je nesmírně zajímavý, dokladuje jednak autorův potenciál zajímavých nápadů a jednak ukazuje, že autor došel k finálnímu řešení po detailní analýze řady jiných, často překvapivě neotřelých variant. Tyto varianty jsou pochopitelně navrženy spíše jako urbanisticko-výtvarné vize, nicméně zřetelně dokazují, že předkládaná a posuzovaná verze zatěžuje ostrov na rozdíl od oněch vizí zcela přiměřeně.

Sám bych nenamítal nic proti tomu, kdyby mohl posluchač i tyto vize na obhajobě ukázat. Dokázal by tím mimo jiné, že k výslednému řešení dospěl po namáhavé a náročné tvůrčí práci.

Ing.arch. Jan Líman v.r.

